

JAARSTUKKEN 2019

Recreatieschap Marrekrite

Inhoud

Inhoud	2
1. Programmaverantwoording	3
1.1 Programma Bedrijfsvoering	4
1.2 Programma Waterrecreatie	5
1.3 Programma landrecreatie	6
1.4 Programma Baggeren	7
1.5 Programma Ontwikkelingen	8
1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers	9
2. Paragrafen	10
2.1 Lokale heffingen	11
2.2 Weerstandsvermogen	11
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	14
2.4 Financiering	15
2.5 Bedrijfsvoering	16
2.6 Verbonden partijen	16
2.7 Grondbeleid	16
3. Jaarrekening 2019	17
3.1 Balans per 31 december 2019	18
3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	19
3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2019	21
3.4 Programmarekening 2019	25
3.5 Toelichting en verschillenanalyse op de programmarekening 2019	26
Programma Baggeren	27
Programma Ontwikkeling	27
Programma Wimpels e.d.	27
4. Controleverklaring	28
5. Wet Normering Topinkomens (WNT)	29
Bijlagen bij de jaarstukken 2019	31

1. Programmaverantwoording

Beleidskader

Al vele tientallen jaren beheert Recreatieschap Marrekrite in de provincie Fryslân de toeristische basisinfrastructuur op *water* en *land*. Opgericht in 1957 was onze focus de eerste 55 jaar exclusief gericht op het realiseren van meer natuurligplaatsen voor de watersport. Inmiddels beheren we op meer dan 300 plekken door de hele provincie ruim 600 aanlegvoorzieningen (damwanden, steigers en MarBoeien). Aaneengeschakeld gaat het om een enorme capaciteit, namelijk 35 km.

In 2012 werd ons takenpakket verbreed door de toevoeging van het domein van de “landrecreatie”. Hierdoor zijn we in de bijzondere omstandigheden gekomen dat -op Ooststellingwerf na- alle Friese gemeenten als deelnemer bij het schap zijn aangesloten.

Naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken en overige routestructuren, kregen we ook de opdracht om te inventariseren welke recreatieve routes er in Fryslân allemaal zijn (beheer routedatabase). Na een paar stille jaren zijn in 2019 goede vervolgstappen gezet ten aanzien van de ontsluiting en verdere doorontwikkeling van recreatieve routes in Fryslân. Op dit moment nemen Merk Fryslân en de toeristische regio-organisaties in dit proces de leiding. Marrekrite is nauw betrokken en werkt ondersteunend mee aan deze belangrijke opgave.

Los van de bovenstaand genoemde taken, heeft Marrekrite tevens de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden. Marrekrite verricht deze taken als GR (Gemeenschappelijke Regeling) namens haar deelnemers, de provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Ooststellingwerf is formeel geen lid, maar met deze gemeente wordt wel nauw samengewerkt. Datzelfde geldt voor de Groninger gemeente Het Hogeland (oostzijde Lauwersmeer). Onze werkzaamheden hebben tot doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles doen wij in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar evengoed als service en ontzorging richting onze inkomende gasten (*toeristen*).

Wat heeft het per saldo gekost?

TOTAAL MARREKRITE	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	1.605.596	2.305.596	2.518.423	1.804.566
Lasten	-1.147.568	-1.937.463	-1.905.109	-1.463.642
Saldo (voor bestemming)	458.028	368.133	613.314	340.924

Wat hebben we in 2019 gedaan per programma?

1.1 Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

2019 was voor Marrekrite een relatief rustig en voorspoedig jaar. Na de zorgelijke personele situatie waarmee we in de jaren hiervoor te kampen hadden, kregen we ons team in 2019 weer goed op orde. In een kleine organisatie als de Marrekrite staat of valt alles met de inzetbaarheid van gekwalificeerd en gemotiveerd personeel. Het secretariaat hebben we versterkt met een nieuwe officemanager, zodat we onze (financiële) administratie verder hebben kunnen optimaliseren. Tegelijk hebben we met onze financieel adviseur de noodzakelijke stappen gezet om te komen tot adequate financiële beleidsnota's en verordeningen en een begroting die voldoet aan de eisen die de deelnemers en de toezichthouder er aan stellen. Daarnaast hebben we samen met onze juridisch adviseur, en met steun van juristen van de provincie, een belangrijke aanzet gedaan met alle overige regelingen waar we aan moeten voldoen. Tot slot hebben we in het proces van organisatieontwikkeling (beschrijving processen, functies, e.d.) waar we al enige tijd mee bezig waren, in 2019 ook flink vooruitgang geboekt. In het kader van dit traject, maar ook los hiervan, zijn met de medewerkers gesprekken gevoerd over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Dit heeft merkbaar meer rust en duidelijkheid in de organisatie gebracht. Kortom: qua bedrijfsvoering liggen we goed op koers. Een belangrijk aandachtspunt blijft het vinden van een onderkomen voor Marrekrit waar we de functies kantoor, werkplaats en aanlegkade kunnen verenigen. Hierin zijn we in 2019 niet geslaagd.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	519.316	1.219.316	1.455.916	461.741
Lasten	-513.916	-1.215.042	-931.144	-697.484
Saldo (voor bestemming)	5.400	4.274	524.772	-235.743

1.2 Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat allerlei vormen van landrecreatie voor Fryslân steeds belangrijker worden, blijft de watersport voorlopig nog altijd veruit de sterkste en meest dominante kolom binnen ons toeristisch imago en product.

Steigers en damwanden

Marrekrite onderhoudt inmiddels ongeveer 600 vrije aanlegvoorzieningen op circa 300 locaties in Fryslân. Duizenden boten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen op welke prachtige plek zij nu weer zullen aanleggen. Deze enorme voorraad is het resultaat van 60 jaar stabiel beleid met het doel het afmeren voor de watersport in Fryslân naar een steeds hoger niveau te brengen. Met een klein team, waaronder diverse parttimers, en ondersteund door een trouwe ploeg vrijwilligers, zorgen we er dag in dag uit voor, dat onze prachtige plekken in de natuur niet alleen veilig en netjes zijn, maar ook dat het gras is gemaaid, dat struiken en bomen tijdig zijn gesnoeid en dat het recreatieafval wordt opgehaald (ca. 180 ton per jaar).

Nog altijd ontwikkelen we ieder jaar nieuwe ligplaatsen en kijken we naar adequate vervanging van onze bestaande steigers en damwanden: daarbij ligt onze focus op een kwalitatieve duurzame aanlegvoorziening en hier krijgen we veel positieve feedback op. Deze focus op kwaliteit leidt op termijn tot een flinke verlaging van onze beheer- en onderhoudskosten voor deze voorzieningen.

In 2018 zijn we er in geslaagd om bij de bouw van betonnen damwanden een dekplank te ontwikkelen, die aan onze standaard voldoet. Daarmee was ons concept “zwart betonnen damwand” zover, dat we meters konden gaan maken. Het grote aantal projecten dat we hierdoor in 2018 konden opstarten heeft zich in 2019 onverminderd voortgezet. Wij verwachten dat we ook de komende jaren in dit tempo kunnen blijven doorgaan met vervangen van oude voorzieningen. Daarbij werken we nog altijd volgens ons oude, praktische principe: *wat er het eerst moet, wordt het eerst aangepakt*. Deze zorgvuldige aanpak heeft er in geresulteerd dat we tot nu toe nog geen enkele ligplaats (tijdelijk) hebben hoeven sluiten vanwege een (te) slechte staat van onderhoud.

Marboeien

Voor een andere innovatie op het gebied van de watersportvoorzieningen, de introductie van de MarBoeien, was 2019 ook een mooi jaar. Met de plaatsing van MarBoei 100 hebben ons in 2013 gestelde doel behaald. Wat de watersporters betreft is het echter nog niet genoeg. Heel vaak wordt ons gevraagd of er niet nog meer boeien bij kunnen. In 2020 zullen wij ons hierop nader beraden.

Hûskes

2019 was ook een mooi jaar voor ons project met de Hûskes. Op dit moment beheren we er drie, liggend op de Marchjepôle (onze drukste plek), aan de Noorder Aldewei (eveneens heel populaire ligplaatsen) en nabij Gaastmeer in de Grutte Gaastmar. Na een jaar van experimenteren met betaling via een app (2018), waren de Hûskes in 2019 weer vrij toegankelijk voor alle watersporters en dat hebben we gemerkt: in totaal werd er in het seizoen 2019 ruim 215.000 liter vuilwater door onze drijvende zuiveringen verwerkt, afkomstig uit de vuilwatertanks van kleinere en grote schepen. De toiletten die we op de Hûskes hebben laten plaatsen, waren zeer in trek. Zo zien we dat onze innovatieve en volledig zelfvoorzienende rioolwaterzuiveringen langzaam de dubbelfunctie beginnen te krijgen die wij voor ogen hadden: 1) zorgen dat mensen hun vuilwater niet langer overboord pompen, en 2) zorgen dat mensen hun behoefte niet in de vrije natuur doen. We hebben geconstateerd dat het op Marchjepôle duidelijk schoner bleef dan in voorgaande jaren.

Wat heeft het gekost?

Waterrecreatie	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	649.141	649.141	638.646	930.877
Lasten	-345.500	-424.401	-646.536	-618.957
Saldo (voor bestemming)	303.641	224.740	-56.621	311.920

1.3 Programma landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Onze afdeling Land heeft zich in 2019 vooral beziggehouden met de afronding van het grootschalige en meerjarige project *Routestructuren bij de tijd & compleet*. In dit project, dat mogelijk is gemaakt is door een extra bijdrage van de provincie Fryslân, hebben we het Friese fietsknooppuntnetwerk volledig vernieuwd en actueel gemaakt. Overal verschenen nieuwe borden en infopanelen, de 5 bestaande regio's werden versmolten tot één samenhangend Fries netwerk en in plaats van om de dorpen en steden heen, gaan de netwerken nu door bebouwde kernen heen. In samenwerking met Merk Fryslân en de toeristische regio's hebben we bovendien een driedelige kaartset ontwikkeld. Elke kaart bevat twee kaartbeelden, zodat het volledige Friese fietsknooppuntsysteem via zes kaartbeelden in beeld is gebracht. Marrekrite levert de kaarten tegen kostprijs aan een groot aantal verkooppunten. Dat wat de modaliteit *fietsen* betreft.

Het project *Routestructuren bij de tijd & compleet* had ook tot doel om het Friese knooppuntnetwerk op het gebied van *wandelen* compleet en bij te tijd te brengen. Ten eerste is circa 750 km nieuw netwerk gerealiseerd om zo de ontbrekende schakels, de zogenaamde "witte vlekken", te verhelpen. Ook andere verbeteringen in het wandelnetwerk zijn doorgevoerd, onder andere door een betere aansluiting op de landelijke langeafstandswandelroutes (Streekpaden en LAWs).

Hoewel Marrekrite in de nabije toekomst nog graag wat kwaliteitsslagen wil realiseren door het netwerk meer over boerenpaden en over dijken te leiden, zijn we heel tevreden met de slagen die al zijn gemaakt. Het *wandelen* is een steeds populairder wordende activiteit, waar ook een economie van formaat achter schuil gaat. Die economie past uitstekend bij de vergezichten naar een toekomst waarin kleinschaligheid, authenticiteit, rust, ruimte en duurzaam de ijkpunten zijn. Naast *varen* en *fietsen*, werkt Marrekrite met overtuiging aan een infrastructuur waarin bewoners en gasten ook *wandelend* optimaal kunnen genieten van de mooiste provincie van ons land.

Wat heeft het gekost?

Landrecreatie	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	111.265	111.265	89.986	75.178
Lasten	-111.265	-121.133	-169.295	-79.434
Saldo (voor bestemming)	-	-9.868	-75.941	-4.256

1.4 Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

Al vele jaren doet een aantal deelnemers een bijdrage voor baggerwerk. Deze bijdrage is destijds in het leven geroepen om problemen met ondieptes te kunnen verhelpen. Er werd daarbij tot nu toe gewerkt met een “piepsysteem”: als we ergens klachten over ondieptes krijgen, reageren we heel praktisch en direct door het probleem ter plekke op te lossen. Inmiddels willen we echter doelen kunnen stellen, langer vooruit kunnen kijken en eerder weten wat ons qua inzet van middelen boven het hoofd hangt. Daarbij, informatie is niet alleen de basis voor ons beheer, maar ook voor het klantgericht informeren van de watersport. Het liefst zouden wij de gebruikers willen laten weten welke waterdieptes zij overal kunnen verwachten, niet alleen in de geulen, maar ook op de rest van de meren en bij onze ligplaatsen.

Enige jaren terug heeft Marrekrite een studie laten doen om inzicht te krijgen in de opgave die voor ons “onder water ligt”. In de loop van 2019 zijn we aan de slag gegaan met de resultaten uit dit eerdere onderzoek. Wij hebben uitgangspunten geformuleerd en zijn op basis hiervan inmiddels in kaart aan het brengen waar we het nu precies over hebben. We verwachten dit beeld in de loop van 2020 scherp te hebben. Van belang is om duidelijk te hebben hoe diep of ondiep het overal is en daarbij streefdieptes te bepalen. Daarbij aangetekend dat de provincie de vaargeulen op diepte houdt en niet de gehele meren: de vraag is of de provincie daar überhaupt wel een taak heeft. Kortom, het domein van het baggeren is een lastig en gevoelig onderwerp, niet alleen voor Marrekrite, maar binnen de gehele provincie. Feit is intussen wel dat Fryslân in de rest van Nederland het imago heeft, dat het bij ons ondiep is. Inderdaad klopt het dat je met een diepstekend kieljacht niet overal terecht kunt, echter, dat betekent nog niet dat de hele provincie te ondiep is. Deze versimpeling van de werkelijkheid kost ons zeker bezoekers, al is het gissen hoeveel dat er zijn.

Marrekrite wil vanuit gastvrijheid en klantgerichtheid graag op twee manieren dit imago verbeteren: 1) door duidelijker te communiceren over vaardieptes en de meren op basis hiervan te zoneren, en 2) door een aantal knelpunten te verhelpen door hier te baggeren.

Op het moment dat we dat voor elkaar hebben, heeft het zin om op onze ligplaatsen structureel aan diepte-onderhoud te gaan doen. Voor de komende periode ligt er daarom een opgave voor Marrekrite en de provincie om hierin tot gezamenlijk beleid en een onderhoudsprogramma te komen. Zolang dit onderhoudsprogramma er niet is, weten we niet welke waarde onze reserve feitelijk heeft en weten we ook niet welke jaarlijkse bijdrage er eigenlijk van de deelnemers moet worden gevraagd voor structureel baggerwerk.

Wat heeft het gekost?

Baggeren	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	144.417	144.417	144.417	144.417
Lasten	-144.417	-144.417	-100.054	-
Saldo (voor bestemming)	-	-	44.363	144.417

1.5 Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

Het programma Ontwikkelingen gebruiken we vanouds voor zaken met een innovatief, programmatisch en/of incidenteel karakter. Een mooi voorbeeld van een project dat we destijds vanuit het programma Ontwikkelingen hebben opgestart, is de lancering van de MarBoeien. Ook in 2019 was er een beperkt aantal zaken dat vanuit het programma Ontwikkelingen is gedekt. Dit geldt bijvoorbeeld voor diverse uren van onze ingehuurde projectleider, de kosten voor de aanpassing van de MarBoei-website, het onderzoek naar de bezetting van de ligplaatsen, en dergelijke.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelingen	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	11.457	11.457	24.402	18.713
Lasten	-17.970	-17.970	-45.576	-57.976
Saldo (voor bestemming)	-6.513	-6.513	-21.174	-39.263

1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

In 2019 is veel aandacht besteed aan de administratieve processen binnen de organisatie. Op het vlak van de wimpeladministratie, het incasseren van donateursbijdragen, e.d. is veel voortgang geboekt. Ook in relatie tot onze vrijwilligers, traditioneel een belangrijke groep binnen de organisatie met duidelijke taken op het vlak van de verkoop van wimpels en het inspecteren van voorzieningen, was 2019 een goed en rustig jaar. We hebben onze vrijwilligers tweemaal als groep bij elkaar gehad om hen te informeren over wat er in de organisatie speelde en om van hen feedback te krijgen over wat erop en om het water aan de hand was. Marrekrite verheugt zich in een stabiele groep vrijwilligers, die nauw betrokken is bij de organisatie en die haar goed van dienst is.

Ondanks de inzet van onze wimpelverkopers zien we de laatste jaren dat de opbrengst van de verkoop van wimpels steeds iets verder afneemt. In tijden waarin de klassieke watersport aan terrein inboet en nieuwe sporten opkomen, is het voor ons de vraag hoe we kunnen bereiken dat de wimpelverkoop op peil blijft. Concrete stappen zijn nog niet gezet, maar wat al wel helder is, is dat misschien anders met de verhuurders van schepen dient te worden omgegaan nu steeds meer mensen ervoor kiezen te huren. Misschien moeten we de huurders actiever gaan bedienen. Dat zou dan eigenlijk via de verhuurders moeten, maar het betreft wel hun klanten. Kunnen we van iedere verhuurder verwachten dat hij aan alle klanten een wimpel gaat verkopen, in plaats van aan elk van zijn boten een wimpel te hangen, zoals nu doorgaans gebeurt? Het is een gevoelig onderwerp in Fryslân. Als je bedenkt dat in binnen- en buitenland gebruik van (unieke) voorzieningen behalve meer huurders en minder eigenaren, zien we als andere trend steeds meer open boten, met name sloepen. Hoe bereiken we deze groep en overtuigen we hen ervan ook mee te doen, ondanks het feit dat ze misschien niet altijd evenveel gebruikmaken van onze ligplaatsen. In de komende jaren zullen we over deze vragen moeten gaan nadenken nu de wimpelverkoop definitief een daling lijkt te hebben ingezet.

Wat heeft het gekost?

Wimpels e.d.	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	JR 2019	JR 2018
Baten	170.000	170.000	165.056	173.640
Lasten	-14.500	-14.500	-12.504	-9.792
Saldo (voor bestemming)	155.500	155.500	145.770	163.848

2. Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij recreatieschap Marrekrite kennen we geen lokale heffingen zoals bij een gemeente of provincie.

2.2 Weerstandsvermogen

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht. We hebben beleid hiervoor in ontwikkeling, als volgende stap in ons ontwikkelingsproces. We zijn op dit moment hierover nog in gesprek met een financiële werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de deelnemers. We hanteren in deze jaarstukken nog de uitgangspunten zoals die tot nu toe gelden. Met dien verstande dat wij, zoals aangegeven bij het vaststellen van de notitie reserves en voorzieningen, de bestemmingsreserve Baggeren (BB) beschouwen als ware het een voorziening, vanwege het ontbreken van een actueel Baggerplan.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Een kengetal voor:
 - a. netto schuldquote
 - b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c. solvabiliteitsratio
 - d. grondexploitatie
 - e. structurele exploitatieruimte *en*
 - f. belastingcapaciteit (n.v.t.);
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover Marrekrite beschikt om niet begrote kosten te dekken. Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal elementen:

1. Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer:
 - a. onvoorzien incidenteel en structureel (n.v.t.);
 - b. onbenutte belastingcapaciteit (n.v.t.).
2. Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer:
 - a. algemene reserve.

		Jaarrekening 2019		
		1-1-2019	Mutatie	31-12-2019
A	Algemene Reserve (AR)	67.118	2.532.606	2.599.724
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.340.146	6.513	1.346.659
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	161.097	29.041	190.138
D	Opgeheven reserves	2.568.160	-2.568.160	-
Subtotaal mutaties reserves		4.136.521	-	4.136.521
Onverdeeld resultaat 2019			613.314	613.314
TOTAAL EIGEN VERMOGEN				4.749.835

De weerstandscapaciteit van Marrekrite bedraagt, gelet op de stand van de Algemene Reserve (zonder het onverdeelde resultaat) ultimo 2019, € 2,6 miljoen euro. De stand van de algemene reserve is in 2019 aanzienlijk verbeterd door de herschikking van de reservemiddelen.

Beoordeling omvang van de risico's

Hoe komen we tot de benodigde weerstandscapaciteit?

Bij iedere begroting en jaarrekening actualiseren wij de risico's. We gaan na of er nieuwe risico's zijn bijgekomen en/of risico's vervallen. Van de risico's die we lopen vindt een inschatting plaats van de omvang en van de kans dat het risico zich voordoet. Bij het bepalen van de omvang is ook van belang of het om een structureel risico gaat of een incidenteel risico. Afhankelijk van de mogelijkheden om de risico's te beheersen vindt vervolgens een correctie naar beneden plaats. Alle risico's na correctie tellen wij op. Dat totaal is de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicobeoordeling is gebaseerd op de inzichten die tot en met het opstellen van de jaarrekening beschikbaar zijn. Ontwikkelingen en wijzigingen in wet of regelgeving geven geen aanleiding de risico's te herijken.

Zoals ook in eerdere jaarstukken aangegeven ligt een belangrijk risico voor een kleine organisatie als Marrekrite in de continuïteit van het personeel. De slagvaardigheid van onze kleine organisatie staat of valt met de aanwezigheid van onze medewerkers. Dat betekent dat (langdurige) ziekte, vertrek of uitval meestal een flinke financiële wissel trekt op onze organisatie. We hanteren daarom in de risicobeoordeling dat de helft van onze gerealiseerde personeelskosten als risico geldt: in 2019 betreft het dan afgerond 0,28 miljoen euro.

Omvang weerstandsvermogen

De omvang van het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Ratio's kunnen beschouwd worden als indicatie. De ratio voor het weerstandsvermogen wordt aldus berekend (x 1000):

Ratio van het weerstandsvermogen =	Beschikbare Weerstandscapaciteit	oftewel:	2.600
	Benodigde Weerstandscapaciteit		280

De ratio van het weerstandsvermogen is 929%. (De ratio moet minimaal 100% zijn).

Bestemmingsreserves

In de notitie reserves en voorzieningen die het Algemeen Bestuur in december 2019 heeft vastgesteld, is het aantal bestemmingsreserves aanzienlijk verminderd. Ook de (structurele) storting en onttrekking van de programmasaldi behoren tot het verleden.

Wat resteert is een bestemmingsreserve Baggeren, die we behandelen als ware het een voorziening vanwege het ontbreken van een actueel beheersplan Baggeren. Dit beheerplan verwachten we dit jaar rond of na de zomer te kunnen voorleggen aan het DB, zodat we vanaf dat moment een nog beter beeld hebben van ons weerstandsvermogen en de baggeropgave die nog voor ons ligt.

De onderhoudsreserve is opgeheven: het onderhoud aan damwanden en steigers is met de grootschalige investeringen in de vervangingsopgave min of meer tot een minimum beperkt. Daar waar vroeger werd gespaard voor “planmatig vervangingsonderhoud” activeren we inmiddels onze investeringen. De daarmee samenhangende kapitaallasten bekostigen we inmiddels via de exploitatie. Daarmee is de noodzaak voor een specifieke onderhoudsreserve vervallen.

Stille en geheime reserves

Marrekrite heeft (meestal ten behoeve van de steigers en damwanden) meerdere kavels water, drassige overs en landbouwgrond in bezit. Deze gronden zijn indertijd om niet verkregen en hebben daardoor geen waardering op de balans. Dit bezit noemt men stille reserves. Op grond van BBV is het niet toegestaan deze bezittingen te herwaarderen: de (historische) verkrijgingsprijs is de waarderingsgrondslag in dit geval. Marrekrite kan een deel van dit bezit verkopen in de toekomst. In 2019 is ook een deel van dit bezit verkocht. Grondslag voor een dergelijke verkoop is altijd een taxatie van het betreffende bezit. Een verkoopbate verantwoorden wij als een incidentele bate in de tussentijds rapportage of de jaarrekening. Op de balansdatum is de omvang van de stille reserves niet bepaald.

Financiële kengetallen

Zoals bij de introductie in deze paragraaf aangegeven zijn niet alle kengetallen voor Marrekrite van toepassing. In onderstaande tabel zijn de relevante kengetallen opgenomen.

Jaarstukken 2019	Jaarrekening	Begroting	concept JR
Kengetallen	2018	2019	2019
Netto schuldquote	-148%	-94%	-146%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-148%	-94%	-146%
Solvabiliteitsratio	75%	77%	91%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	24%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft aan in welke mate sprake is van een overschot of tekort aan liquide middelen. In 2019 is sprake van een overschot aan liquide middelen. Wel is zichtbaar dat de netto schuldquote dalend is ten opzichte van vorig boekjaar. Dit beeld zien we in de begroting 2020 zich voortzetten.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van een onderneming of instelling geeft een beeld in welke mate zij in staat is aan haar toekomstige verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding eigen vermogen en vreemd vermogen aan. De solvabiliteitspositie van Marrekrite is uitstekend.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen een onderneming of organisatie is in de jaarrekening. Hoe hoger het kengetal, hoe beter. Deze structurele vrije ruimte is met het nieuwe financiële beleid toegenomen, omdat het rekeningresultaat bestaat uit de resultaten van alle programma's tezamen en er geen automatische storting of onttrekking meer plaatsvindt aan de bestemmingsreserves.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Als al onze ruim 600 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, hebben we ruim 36 km aanlegvoorziening in de vorm van steigers en damwanden in eigendom en beheer op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we eind 2019 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig – gerepareerd door de schippers van de milieuboot. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd. In 2018 werd een aantal nieuwe containers aangeschaft. Alle containers zijn ultimo 2019 volledig afgeschreven en staan niet meer de balans.

Werkship (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aanschaf en schrijven we gedurende 15 jaar af (tot 2028). Het schip ligt in een jachthaven in Sneek vanwege de centrale ligging. Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud uit, maar sinds het team is uitgebreid met onze technisch medewerker watersport doen wij het meeste onderhoud aan onze schepen zelf. Grote technische klussen, zoals het reviseren van motoren, besteden wij nog wel uit.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (vuilcontainerboot) is eind 2013 aanschaf om met ingang van 2014 het recreatie-afval in eigen beheer te kunnen inzamelen. De verwerking van het afval hebben we uitbesteed aan Omrin. De schippers voeren het dagelijks onderhoud aan het schip uit, zo nodig bijgestaan door de technisch medewerker watersport. In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen. Ultimo 2019 heeft de milieuboot nog een boekwaarde. We schrijven de milieuboot af in 15 jaar (tot 2028).

Duwponton

De werkponon is 6 x 4 meter groot is in 2010 aangekocht om kleine onderhoudswerkzaamheden te kunnen doen en schapen mee te vervoeren, al gebeurt dit laatste al een paar jaar niet meer. De duwponton schrijven we in 15 jaar af (tot 2025).

Installatie YOSS

De mobiele Yoss-vuilwaterpompinstallatie, die destijds op het vuilwaterschip van de provincie geplaatst is tijdens de maanden dat er voor Marrekrite is gevaren ten behoeve van het "project Vuilwaterboot", is door ons destijds (2014) tweedehands aangeschaft. De installatie staat niet op de balans.

Hûskes

We hebben inmiddels een aantal Hûskes in beheer, waarmee we het afgelopen vaarseizoen een innovatieve en volledig zelfvoorzienende rioolwaterzuivering hebben aangeboden aan de watersporters. Op dit moment beheren we er drie: op de Marchjepôle, de Noorder Aldewei en nabij Gaastmeer in de Grutte Gaastmar. Zij zorgen dat mensen hun vuilwater niet langer overboord pompen, en dat mensen niet massaal hun behoefte doen op plekken waar dat niet wenselijk is. We zien duidelijke resultaten op deze drie locaties. De Hûskes zijn met bijdragen van derden neergezet en staan dus niet op onze balans. De onderhoudslasten van de Hûskes zijn fors en zijn niet door ons begroot. De structurele dekking van deze onderhoudskosten zal onderwerp van gesprek zijn met onze medeoverheden.

Borden netwerken

De knooppuntenborden en informatiepanelen van de knooppuntennetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. In totaal is ruim 2700 km fietspad in Fryslân voorzien van knooppuntbebording (740 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3200 km wandelpad is voorzien van knooppunten (krap 1500 borden).

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is inmiddels volledig afgeschreven. Vanwege de activeringsgrens van 25.000 zullende meeste lasten voor inventaris in de toekomst via de exploitatie lopen.

2.4 Financiering

We handelen conform het vernieuwde Treasurystatuut en Financiële Verordening. Langlopende schulden hebben we op dit moment niet. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

We hebben geen rentelasten uit vreemd vermogen, omdat we alles met eigen vermogen financieren. Voor de volledigheid geven we de maxima voor zowel de renterisiconorm als de kasgeldlimiet:

- de renterisiconorm bedraagt 20% van de grondslag, zijnde het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar (€ 1,94 miljoen); de renterisiconorm bedraagt € 0,388 miljoen.
- de kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,20% van het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar. De kasgeldlimiet bedraagt € 0,159 miljoen.

Schatkistbankieren

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van (het verplicht) Schatkistbankieren. De overheid stelt ook Gemeenschappelijke Regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg is het verlies van rente-inkomsten, hoewel op dit moment het in sommige gevallen aantrekkelijker lijkt om gelden te lenen dan uit te zetten.

Ten aanzien van het schatkistbankieren geldt een minimaal drempelbedrag van € 0,25 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal (€ 1,94 miljoen), ergo afgerond € 15.000. Marrekrite dient derhalve een drempel aan te houden van € 0,25 miljoen.

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten in het programma Bedrijfsvoering bestonden tot nu toe uit de salariskosten van de 9 vaste medewerkers. Met ingang van de jaarstukken 2019 rekenen we –voor zover mogelijk- de loonkosten als directe kosten toe aan de verschillende programma's, inclusief een opslag voor overhead. De niet toe te rekenen loonkosten en overige indirecte kosten blijven achter op het programma Bedrijfsvoering, zoals de secretariaatskosten en de huur van de kantoorruimte en de locatie voor de boten. Voor speciale projecten en in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is, huren we tijdelijk externe medewerkers of advies in. Eind 2019 zijn, los van de 9 vaste medewerkers, 2 ingehuurde medewerkers (parttime) werkzaam voor Marrekrite. Bij nieuwbouwprojecten -vervangingsinvesteringen- nemen we zowel de interne als de externe personeelskosten zo veel mogelijk mee in de projectkosten (inhuur ingenieurbureau en directe personeelskosten vermeerderd met een opslag voor overhead).

Personeel	
directeur	0,89
officemanager	0,67
senior beleidsmedewerker	0,89
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	1,00
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker Milieuboot	1,00
medewerker Milieuboot	0,50
medewerker Groenonderhoud	1,00
vacature	0,11
TOTAAL	7,50

2.6 Verbonden partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. We bezitten locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren. Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren. Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) dan trachten we deze te verzilveren. Het Dagelijks Bestuur dient altijd in te stemmen met verkoop; het Algemeen Bestuur dient in te stemmen als de baten voor deze verkoop niet begroot cq. gepland zijn.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom meestal niet mogelijk, tenzij een bestemmingswijziging plaatsvindt. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendommen in relatie tot een gewijzigde bestemming alleen in heel uitzonderlijke gevallen sprake. Ten aanzien van verkopen van percelen heeft in 2019 verkoop plaatsgevonden van een perceel aan De Burd aan een derde. Tevens heeft een gerelateerde grondtransactie plaatsgevonden met de gemeente Leeuwarden. Per saldo hebben deze transacties ca. € 0,2 miljoen euro opgeleverd.

3. Jaarrekening 2019

3.1 Balans per 31 december 2019

Balans per 31 december 2019				
Activa		<i>Beginbalans</i>	<i>Mutaties boekwaarde</i>	<i>Saldo 31/12</i>
Vaste activa		1.463.341	1.548.290	3.011.631
Vlottende activa		4.053.488	-1.835.669	2.217.819
		5.516.829	-287.379	5.229.450
Passiva				
Vaste passiva		-4.136.522	-	-4.136.522
Onverdeeld resultaat jaarrekening 2019			-613.314	-613.314
Vlottende passiva		-1.380.307	900.693	-479.613
		-5.516.829	287.379	-5.229.449

3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft en de nadere regels die Marrekrite daarover heeft opgenomen in haar financieel beleid.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In eerste instantie zullen we hiervoor een verliesvoorziening treffen, zodat bij gewijzigde marktomstandigheden deze verliesvoorziening kan vrijvallen. Alleen in uiterste gevallen boeken we waarde af op onze bezittingen als er geen enkel zicht is op een eventueel herstel van deze waarde (duurzame waardevermindering is definitief).

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor investeringen > € 25.000 bedragen in jaren

Gronden en terreinen	n.v.t
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investerings met een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut activeren we evenals investeringen met een economisch nut met ingang van het jaar volgend op de gereed melding cq. levering van de investering. We schrijven via de lineaire afschrijvingsmethodiek af over de verwachte gebruiksduur, waarbij we in voorkomende gevallen rekening kunnen houden met een eventuele restwaarde. Normaliter schrijven we af tot nihil.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor investeringen > € 25.000 bedragen in jaren:

Steigers	40 jaar
Damwanden	50 jaar
MarBoeien	10 jaar

Flottende activa

Vorraden

De als “onderhanden werken” opgenomen investeringen/bezittingen zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken, maar ook de directe loonkosten vermeerderd met een opslag voor overhead), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten, indien van toepassing.

Winsten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake voorzieningen gevormd tegen nominale waarde en in de balans opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Geringe vorderingen worden afgewaardeerd bij het opmaken van de jaarstukken.

Vaste Passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Activa

Toelichting op de balans per 31 december 2019			
	<i>Beginbalans</i>	<i>Mutaties boekwaarde</i>	<i>Saldo 31/12</i>
Materiele vaste activa			
Investerings maatschappelijk nut	1.315.991	1.484.710	2.800.702
<i>Damwanden</i>	882.407	641.278	1.523.684
<i>Steigers</i>	410.663	396.785	807.448
<i>Marboeien</i>	22.921	-2.593	20.328
<i>Activa in aanbouw</i>	-	449.241	449.241
Investerings economisch nut	147.350	63.580	210.929
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	25.711	-6.909	18.802
<i>Vervoermiddelen</i>	106.928	29.671	136.599
<i>Overige MVA</i>	14.711	40.818	55.528
Vaste activa	1.463.341	1.548.290	3.011.631
Voorraden	-	6.500	6.500
<i>Onderhanden werk</i>	-	6.500	6.500
Uitzettingen <1jr	938.184	-197.652	740.531
<i>Debiteuren</i>	248.165	-221.967	26.198
<i>Overige vorderingen</i>	-	35.788	35.788
<i>Vorderingen openbare lichamen</i>	690.019	-11.473	678.545
Overlopende activa	3.268	10.851	14.119
<i>Overige activa</i>	3.268	10.851	14.119
Liquide middelen	3.112.036	-1.655.367	1.456.669
<i>Bank- en spaartegoeden</i>	3.112.036	-1.655.367	1.456.669
Vlottende activa	4.053.488	-1.835.669	2.217.819
Totaal Activa	5.516.829	-287.379	5.229.450

Nadere toelichting

Investerings in maatschappelijk nut

De totale vervangingsinvesteringen in damwanden en steigers met maatschappelijk nut liggen in 2019, net als overigens in 2018, fors hoger dan het oorspronkelijke investeringsbedrag van € 1,25 miljoen: in totaal is er ruim € 1,5 miljoen euro aan investeringen gepleegd. Dit hebben we in de laatste bestuursvergadering van 2019 gemeld aan het Algemeen Bestuur. De vertragingen die opgetreden zijn in het verleden 2016 en 2017- rechtvaardigen daar waar mogelijk een versnelling in de realisatie van de noodzakelijke vervangingsinvesteringen en het op peil brengen en houden van het gewenste voorzieningenniveau aan steigers en damwanden. Daarnaast is een fout hersteld ten aanzien van de afschrijvingstermijnen voor damwanden en steigers. De damwanden schrijven we in 50 jaar af; de steigers in 40 jaar.

In de jaarstukken 2018 zijn deze afschrijvingstermijnen per ongeluk met elkaar verwisseld. In ons nieuwe afschrijvingsbeleid en in deze jaarstukken hebben we dit hersteld. De eenmalige extra afschrijvingen, zoals ook aangegeven in de tweede begrotingswijziging 2019 die door het Algemeen Bestuur is vastgesteld op 12 december 2019, hebben we teruggedraaid omdat het een stelselwijziging tot gevolg zou hebben.

Investerings in economisch nut

Ten opzichte van de begroting is naar aanleiding van de herijking van het financieel beleid een deel van de activa naar nihil afgeschreven (in verband met oorspronkelijke aanschafwaarde lager dan € 25.000). Daarnaast hebben we vanwege een grondruil met de provincie een perceel in eigendom gekregen bij De Burd, dat tegen verkrijgingsprijs is opgenomen in de balans onder Overige Materiele Vaste Activa.

Onderhanden werk

Onder voorraden/onderhanden werk is het deel van de vervangingsinvesteringen opgenomen dat op 31 december 2019 nog niet gereed gemeld was. Deze investeringen hebben in de meeste gevallen de nadelige gevolgen ondervonden van de PFAS-discussie, waardoor een relatief gering deel van de investering (grondwerkzaamheden) zorgen voor uitstel van oplevering van het werk tot 2020.

Overige vorderingen

Het betreft hier eenmalige vorderingen op een derde, niet zijnde overheidsbedrijven.

Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier met name de doorschuif-BTW die Marrekrite voorfinanciert voor de deelnemers. De deelnemers krijgen jaarlijks achteraf facturen hiervoor die zij vervolgens kunnen meenemen in hun aangifte voor het BTW-compensatiefonds. De totale vordering over 2019 (en een kleine navordering over 2018) bedraagt afgerond € 675.000.

Liquide middelen

Naast bankrekeningen bij ING en Rabo houdt Marrekrite een rekening aan bij de BNG ten behoeve van schatkistbankieren. Ultimo 2019 hield Marrekrite € 1,37 miljoen aan in de schatkist. De bij ING en Rabo aangehouden bedragen liggen (ruimschoots) onder de minimale drempel van € 250.000.

Passiva

Toelichting op de balans per 31 december 2019				
		Beginbalans	Mutaties boekwaarde	Saldo 31/12
Eigen Vermogen		-4.136.522	-	-4.136.522
	Algemene Reserve	-297.462	-2.302.262	-2.599.724
	Bestemmingsreserves	-3.498.136	1.961.338	-1.536.798
	Onverdeeld resultaat 2018	-340.924	340.924	-
Onverdeeld resultaat 2019			-613.314	-613.314
Vaste passiva		-4.136.522	-613.314	-4.749.836
Vlottende schulden <1jr		-241.802	96.778	-145.024
	Schulden leveranciers en handelskrediet	-178.802	122.102	-56.700
	Overige schulden	-63.000	-25.324	-88.324
Overlopende passiva		-1.138.504	803.915	-334.589
	Vooruitontvangen bedragen	-13.776	-1.224	-14.999
	Verplichtingen aan overheidslichamen	-1.124.728	805.138	-319.590
Vlottende passiva		-1.380.307	900.693	-479.613
Totaal Passiva		-5.516.829	287.379	-5.229.450

Nadere toelichting

Eigen vermogen

Naerschikking van onze reservepositie hebben we nu een robuuste algemene reserve. De belangrijkste bestemmingsreserve is die ten behoeve van het Baggeren. In onze beleidsnota hebben we aangegeven dat we een beheerplan Baggeren opstellen en tot die tijd deze bestemmingsreserve beschouwen als ware het een voorziening.

Onverdeeld resultaat 2019

De jaarrekening heeft een positief resultaat van afgerond € 613.000. Dat is ongeveer € 250.000 hoger dan bij de laatst bijgestelde begroting. Het verschil is met name ontstaan door de genoemde grondtransacties en de daarbij behorende incidentele lasten en het terugdraaien van de versnelde afschrijvingen uit de tweede begrotingswijziging. We stellen het Algemeen Bestuur voor deze middelen toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Vlottende schulden <1 jr

Het betreft hier met name de BTW-ondernemers aangifte 4^e kwartaal aan de Belastingdienst en een nog openstaande verplichting aan de provincie Fryslân ten aanzien van het Baggerfonds (oude afspraken) voor het project Swette-De Burd.

Overlopende passiva

Een groot deel van de projecten die in de jaarstukken 2018 zijn opgenomen zijn afgelopen in 2019. De nog resterende projecten betreffen (van groot naar klein) project Tsjûkemar (€ 0,24 miljoen), Routenetwerk Fryslân bij de tijd (€ 37.000) en de nieuwe projecten voor de provincie ten aanzien van de bewegwijzering van de Zuiderzeeroute en de Kustroute (beide € 21.000).

Niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen en rechten

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan de Emmakade 87A te Leeuwarden. De huur bedraagt € 1.089,38 per maand. Het huurcontract voor bepaalde tijd liep tot en met 31 december 2019 en is inmiddels per kwartaal opzegbaar. Wijziging van de huurprijs vindt plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het CBS.

Huur boxruimte

Marrekrite huurt voor de opslag van materiaal 2 boxen aan de Ouddeelstraat 6 te Leeuwarden. De maandelijkse huur voor twee boxen bedraagt € 632. De huurovereenkomst voor bepaalde tijd liep tot en met 31 december 2019 en is inmiddels per kwartaal opzegbaar.

Leasecontracten bedrijfsauto's

Marrekrite heeft drie leasecontracten voor bedrijfsauto's die lopen tot en met 11 juli 2022 voor een totaalbedrag van € 16.300 per jaar.

3.4 Programmarekening 2019

Exploitatieresultaat	Begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Jaarrekening 2019			Jaarrekening 2018		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	519.316	-513.916	5.400	1.219.316	-1.215.042	4.274	1.455.916	-931.144	524.772	461.741	-697.484	-235.743
Waterrecreatie	649.141	-345.500	303.641	649.141	-424.401	224.740	638.646	-646.536	-7.890	930.877	-618.957	311.920
Landrecreatie	111.265	-111.265	0	111.265	-121.133	-9.868	89.986	-169.295	-79.309	75.178	-79.434	-4.256
Baggeren	144.417	-144.417	0	144.417	-144.417	0	144.417	-100.054	44.363	144.417	0	144.417
Ontwikkelingen	11.457	-17.970	-6.513	11.457	-17.970	-6.513	24.402	-45.576	-21.174	18.713	-57.976	-39.263
Wimpels e.d.	170.000	-14.500	155.500	170.000	-14.500	155.500	165.056	-12.504	152.552	173.640	-9.792	163.848
TOTAAL RESULTAAT	1.605.596	-1.147.568	458.028	2.305.596	-1.937.463	368.133	2.518.423	-1.905.109	613.314	1.804.566	-1.463.643	340.923
Reserves	Saldo	Mutaties	Saldo	Gewijzigd	Mutaties	Saldo	Gewijzigd	Mutaties	Saldo	Saldo	Mutaties	Saldo
Toevoeging/onttrekking	per 1-1-2019		na wijziging	saldo		na wijziging	saldo		na wijziging	per 31-12-2018		na wijziging
Algemene Reserve (AR)	297.461	-235.743	61.718	67.118	2.532.605	2.599.723	2.599.723	613.314	3.213.037	297.461	-235.743	61.718
Onderhoudsfonds	2.062.237	475.768	2.538.005	2.960.991	-2.960.991	0	0		0	2.062.237	475.768	2.538.005
Baggerfonds/BB*	33.297	-4.256	29.041	1.340.146	6.513	1.346.659	1.346.659		1.346.659	33.297	-4.256	29.041
Ontwikkelingsfonds/BIOR**	1.195.729	144.417	1.340.146	161.097	29.041	190.138	190.138		190.138	1.195.729	144.417	1.340.146
Landrecreatiefonds	206.873	-39.263	167.610	19.173	-19.173	0	0		0	206.873	-39.263	167.610
Subtotaal	3.795.597	340.923	4.136.520	4.548.525	-412.005	4.136.520	4.136.520	613.314	4.749.834	3.795.597	340.923	4.136.520
* Baggerfonds heet na vaststelling nota reserves en voorzieningen "Bestemmingsreserve Baggeren" (BB)												
** Ontwikkelingsfonds heet na vaststelling nota reserves en voorzieningen "Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie" (BIOR)												

3.5 Toelichting en verschillenanalyse op de programmarekening 2019

We lichten de verschillen groter dan € 25.000 toe voor de baten en lasten. Het restant van de verschillen op de programma's bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Bedrijfsvoering

Baten

Ten opzichte van de laatst vastgesteld begroting ontstaat het verschil in de baten met name door de verkoop van de grond bij de Burd van € 0,26 miljoen (niet geraamd).

Lasten

We hebben alle uren die direct zijn toe te schrijven aan de programma's waaraan ze dienstbaar zijn, vermeerderd met een opslag voor de overhead (20,8%) door geboekt naar de betreffende programma's. dit leidt tot een verschuiving van de lasten.

De aan de grondtransacties gerelateerde kosten voor externe inhuur zorgen voor een overschrijding van de lasten met € 40.000 (niet geraamd).

Programma Waterrecreatie

Baten

Geen bijzonderheden

Lasten

We hebben alle uren die direct zijn toe te schrijven aan de programma's waaraan ze dienstbaar zijn, vermeerderd met een opslag voor de overhead (20,8%) door geboekt naar de betreffende programma's. dit leidt tot een verschuiving van de lasten. Dit zorgt voor een extra last op dit programma van € 290.000.

De versnelde afschrijvingslasten die we hebben teruggedraaid zorgen voor een lagere last van ca. € 50.000.

Programma Landrecreatie

Baten

Het verschil zit met name in de incidentele opbrengsten en kosten voor de fietsknooppunten. We hebben ca. € 22.000 minder directe opbrengsten. Dit zijn inkomsten die niet via de algemene bijdrage lopen.

Lasten

We hebben alle uren die direct zijn toe te schrijven aan de programma's waaraan ze dienstbaar zijn, vermeerderd met een opslag voor de overhead (20,8%) door geboekt naar de betreffende programma's. dit leidt tot een verschuiving van de lasten. Dit zorgt voor een extra last op dit programma van € 40.000.

Programma Baggeren

Baten

Geen bijzonderheden

Lasten

Op het programma Baggeren hebben we een aantal incidentele baten en lasten waardoor het saldo lager uitvalt dan de begroting. We hebben enerzijds meerkosten als gevolg van een oude claim van de provincie ten aanzien van het Baggerfonds (Swette/De Burd) van € 84.000. Anderzijds hebben we vrijval van lasten doordat het project Grutte Gaastmar is afgerond en de daarvoor gereserveerde middelen vrijvallen naar de exploitatie. Dit zijn minder kosten van € 50.000.

Programma Ontwikkeling

Baten

Geen bijzonderheden

Lasten

We hebben alle uren die direct zijn toe te schrijven aan de programma's waaraan ze dienstbaar zijn, vermeerderd met een opslag voor de overhead (20,8%) door geboekt naar de betreffende programma's. Dit leidt tot een verschuiving van de lasten. Dit zorgt voor een extra last op dit programma van € 50.000.

Programma Wimpels e.d.

Geen bijzonderheden.

4. Controleverklaring

(nog in te voegen na controle)

5. Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is per 1 januari 2013 ingegaan. De verantwoording in deze jaarstukken is opgesteld op basis van de meest recent geldende verantwoordingsmodel.

Het bezoldigingsmaximum voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt in 2019 € 194.000 op basis van een fulltime dienstverband (36 uur per week). Het in de tabel weergegeven individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is gebaseerd op de aanstellingsomvang van de topfunctionaris in dienst van Marrekrite, de directeur.

De directeur valt onder de definitie van topfunctionaris in het kader van de WNT. De bezoldiging ligt significant lager dan het individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum.

WNT-VERANTWOORDING 2019 GR Marrekrite

De WNT is van toepassing op GR Marrekrite Het voor Marrekrite toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum)¹.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling 2

bedragen x € 1		L. Touwen
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		69.336
Beloningen betaalbaar op termijn		12.851
<i>Subtotaal</i>		<i>82.187</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		172.444
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		0
Bezoldiging		82.187
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.
Gegevens 2018		
Functiegegevens		directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		64.952
Beloningen betaalbaar op termijn		12.088
<i>Subtotaal</i>		<i>77.040</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		168.000
Bezoldiging		77.040

Bijlagen bij de jaarstukken 2019

Samenstelling bestuur Marrekrite (per ultimo 2019)

Algemeen Bestuur			
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>		
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens	per 4 juli 2019	
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Kielstra	tot 4 juli 2019	
Gemeente Achtkarspelen	De heer De Haan		
Gemeente Dantumadeel	De heer Agricola		
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman		
Gemeente Harlingen	De heer Schoute		
Gemeente Heerenveen	De heer Broekhuizen		
Gemeente Leeuwarden	De heer Van Gelder		
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema		
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman		
Gemeente Smallingerland	Mevrouw Wielinga		
Gemeente Súdwest Fryslân	De heer De Man		
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Hoekstra		
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee		
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen		
Dagelijks Bestuur			
<i>deelnemers</i>	<i>bestuursleden</i>		
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens	per 4 juli 2019	
Provincie Fryslân (voorzitter)	De heer Kielstra	tot 4 juli 2019	
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman		
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema		
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman		
Gemeente Súdwest Fryslân	De heer De Man		
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee		

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV) jaarrekening 2019									
Marrekte	Begroting 2019			Jaarrekening 2019			Jaarrekening 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 Bedrijfsvoering (excl overhead)	1.219.316	-720.000	499.316	1.455.916	-181.082	1.274.834	461.741	547	462.288
2 Waterrecreatie	649.141	-424.401	224.740	638.646	-646.536	-7.890	930.877	-618.957	311.920
3 Landrecreatie	111.265	-121.133	-9.868	89.986	-169.295	-79.309	75.178	-79.434	-4.256
4 Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-100.054	44.363	144.417	-	144.417
5 Ontwikkelingen	11.457	-17.970	-6.513	24.402	-45.576	-21.174	18.713	-57.976	-39.263
6 Wimpels, donateurs en vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	165.056	-12.504	152.552	173.640	-9.792	163.848
Overhead	-	-495.042	-495.042	-	-750.062	-750.062	-	-698.031	-698.031
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	2.305.596	-1.937.463	368.133	2.518.423	-1.962.380	613.314	1.804.566	-1.463.643	340.923

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite jaarrekening 2019						
						BATEN
				<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
				2019	2019	2018
0.1	Bestuur			-	-	-
0.4	Overhead			-	-	-
0.5	Treasury			-	-	-
0.8	Overige baten en lasten			2.280.596	2.494.243	2.473.537
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)			-	-	-
0.10	Mutaties reserves			-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten			-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer			25.000	24.180	24.930
2.4	Economische havens en waterwegen			-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			-	-	-
7.2	Riolering			-	-	-
	TOTAAL BATEN			2.305.596	2.518.423	2.498.467
						LASTEN
				<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>	<i>Jaarrekening</i>
				2019	2019	2018
0.1	Bestuur			-20.000	-4.512	-14.620
0.4	Overhead			-495.042	-750.062	-698.031
0.5	Treasury			-	-2.571	-3.808
0.8	Overige baten en lasten			-714.500	-687.203	-699.813
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)			-	-	-
0.10	Mutaties reserves			-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten			-368.133	-613.314	-340.921
2.1	Verkeer en vervoer			-60.776	-26.917	-21.606
2.4	Economische havens en waterwegen			-413.512	-66.453	-447.075
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie			-233.633	-286.710	-260.427
7.2	Riolering			-	-80.681	-12.166
	TOTAAL LASTEN			-2.305.596	-2.518.423	-2.498.467
	TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN			-	-	-

Overzicht incidentele lasten en baten Marrekrite jaarrekening 2019 (per programma)			
			LASTEN
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>
	<i>Programma</i>	<i>2019</i>	<i>2019</i>
1	Bedrijfsvoering	-	-42.950
2	Waterrecreatie	-	-96.132
3	Landrecreatie	-	-15.750
4	Baggeren	-	-84.000
5	Ontwikkelingen	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-
	SUBTOTAAL incidentele lasten	-	-238.832
			BATEN
		<i>Begroting</i>	<i>Jaarrekening</i>
	<i>Programma</i>	<i>2019</i>	<i>2019</i>
1	Bedrijfsvoering	-	295.788
2	Waterrecreatie	-	-
3	Landrecreatie	-	15.750
4	Baggeren	-	-
5	Ontwikkelingen	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-
	SUBTOTAAL incidentele baten	-	311.538
	TOTAAL incidentele lasten en baten	-	72.706
	SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000		
a	Bedrijfsvoering: juridische kosten	-	-42.950 L
b	Waterrecreatie: exploitatielasten Huskes	-	-80.681 L
c	Baggeren: afrekening provincie Baggerfonds Swette/Burd	-	-84.000 L
d	Bedrijfsvoering: verkoop gronden	-	260.000 B
e	Bedrijfsvoering: incidentele vordering op een derde	-	35.788 B
f	overige incidentele baten en lasten	-	-15.451 L
		-	72.706